

Любі друзі! Багато народів захоплюються героїзмом і мужністю українського народу. Тож, ми вже зараз повинні працювати для відбудови, щоб і надалі прославляти нашу неймовірну Батьківщину.

Знання - це наша сила!

Коли лунає сирена-направляйтесь в укриття! Бережіть себе!

Урок № 5

Дата: 07.09.2022

Тема: Витоки Української державності

Мета: охарактеризувати витоки Української державності, розвивати аналітичне мислення; виховувати повагу до Батьківщини.

Хід уроку:

Коли загинув князь Ігор, його єдиний відомий із літопису син Святослав був ще дитиною, і тому київський престол у 945 р. посіла дружина Ігоря княгиня Ольга. Вона правила Руссю-Україною до 964 р., коли передала владу своєму змужнілому синові. Своє правління Ольга розпочала з придушення повстання деревлян і помсти вбивцям свого чоловіка, князя Ігоря. У ті далекі часи кривава помста була звичним явищем. Не помститися винуватцям у загибелі своїх близьких вважалося ганьбою. Описані в літописі чотири помсти княгині Ольги фактично спричинили знищення деревлянського племінного княжіння. Княгиня Ольга проводила активну зовнішню політику. Проте, на відміну від своїх попередників, вона віддавала перевагу дипломатії перед війною, тобто намагалася вирішувати всі питання мирним шляхом за допомогою переговорів.

Син Ігоря та Ольги Святослав посів київський престол досить пізно — у 964 р., у віці близько 30 років. Нетривале князювання Святослава було періодом майже безперервних битв і воєнних походів.

Після смерті князя Святослава між представниками династії Рюриковичів почалася боротьба за владу. Великим князем київським став Володимир Святославич. Князь Володимир продовжував політику попередників щодо підпорядкування Києву східнослов'янських земель, які не увійшли до складу Русі-України. У 988 р. Володимир запровадив християнство.

Після смерті в князя Володимира престол здобув Ярослав Мудрий. На початку свого князювання Ярославу довелося докласти чимало зусиль для захисту Русі-України від нападів печенігів. Він зміцнював південні кордони своєї держави і «ставив міста по Росі». Проте печенізькі орди подолали ці укріплення у 1036 р. прорвалися до Києва (існує також думка, що ці події могли відбутися в 1071 р.). Здобувши перемогу, Ярослав назавжди відігнав печенігів від кордонів Русі-України. На місці битви, за повідомленням літописця, було збудовано Софійський собор (назва походить від грецького слова «софія» — мудрість), присвячений Мудрості Господній.

Сини Ярослава Мудрого не змогли утримати державу на тому рівні, на якій вона піднеслася за батька й діда. Між братами розпочинається ворожнеча. 1054-1073 рр. в історії Київської Русі називають добою триумвірату, співправління Ізяслава, Святослава і Всеволода. 1068 р. Відбулася битва на берегах річки Альта між Руссю та половцями. Руськими військами керував триумвірат Ярославичів. Закінчилася перемогою половців. Після поразки в Києві спалахнуло велике повстання проти київського князя, внаслідок якого Ізяслав був змушений тікати закордон.

Лише за правління князя Володимира Мономаха (1113-1125) було припинено князівські усобиці.

Він написав видатний літературний твір «Повчання дітям». Він та його син Мстислав Великий найуспішніше воювали з половцями. Поступово в Київській – Русі відбудеться феодальна роздробленість.

Урок № 6

Дата: 07.09.2022

Тема: Витоки Української державності

Мета: охарактеризувати витоки Української державності, розвивати аналітичне мислення; виховувати повагу до Батьківщини.

Хід уроку:

Наприкінці 12 ст. Київ ще залишався найбільшим містом земель руських, та вже не шанувався як загальнодержавна столиця, став втрачати свої позиції. Року 1199 Роман Мстиславович, князь Волині, захопив Галич і об'єднав в одне князівство галицькі землі та Волинь. У 1203р. Роман поширив свій вплив на Київську землю. Колишня слава Русі перейшла до одного князівства – Галицько-Волинського. Але смерть Романа Мстиславовича все змінила: настав і досить довго тривав період заколотів бояр. Припинив тяжкий період син князя Романа Галицького - Данило. Його князювання було періодом розквіту для Галицько-Волинської держави.

1238р. відбулась битва під Дорогочином, де Данило Галицький розбив німецьких лицарів-хрестоносців.

У 1239 році монголи оволоділи Переяславом і Черніговом. 1240р. монголо-татарське військо на чолі з ханом Батиєм рушило на Київ. Шість тижнів кияни під керівництвом воєводи Дмитра мужньо чинили опір монголам. Останні захисники Києва загинули під уламками Десятинної церкви, а саме місто було схоже на згарище. 1241р. Монголо-татари розгромили галицько-волинські землі.

У 1245р. – битва під Ярославом між Данилом галицьким та боярами, які постійно вчиняли проти нього заколоти. В результаті Данило переміг і остаточно став повним володарем Галицько-Волинського князівства, а боярська опозиція була знищена. 1245р. Данило Галицький змушений був визнати зверхність хана Золотої Орди, але не склав зброї і почав створювати антиординську коаліцію. Данило звернувся по допомогу до Папи Римського, той погодився за умови прийняття Данилом католицизму. Зважаючи на лиху яке принесли монголи, Галицький погодився, і у 1253р. коронувався. Але допомогу так і не було надано, попри це Данило виступив сам, хоч і не вдало. У 1264 р. він помер. Після смерті Данила його королівство розпалося. Але влада перейшла до сина Лева, невдовзі він приєднає до Галицько-Волинської держави Закарпаття й Люблінську землю. Львів зробив столицею своїх земель. Знову об'єднати королівство вдалося онуку Данила – Юрію I Львовичу. Він ініціював утворення Галицької митрополії православної церкви. Сини Юрія I Львовича, Андрій та Лев II, вели активну боротьбу проти Золотої Орди, у 1323р. загинули. По їх смерті династія Романовичів урвалася, оскільки вони не мали дітей. У 1325р. Юрій II Болеслав (син Марії Юріївни, дочки Юрія I Львовича) обраний галицько-волинським князем. Будучи католиком, перейшов у православну віру. Прte згодом, почав сприяти зміцненню позиції католицької церкви на українських землях, і сприяв переселенню сюди поляків і німців. У 1340р. Юрія II Болеслава унаслідок змови було отруено, після цього єдність Галицько-Волинської держави зберегти вже не вдалось.

Питання для самоперевірки:

1. Яка роль в державотворенні належить Володимиру Великому?
2. Яка роль в державотворенні належить Данилу Галицькому?

Домашнє завдання: законспектувати матеріал з теми та дати відповідь на питання для самоперевірки

Рекомендована література: Історія України. Сорочинська : підручник. - К: ЦУЛ, 2019; Історія України. Гісем О. В. : підручник . – Київ: Кондор, 2019

Шановні учні! Нагадую, що на виконані вами завдання чекає моя електронна пошта: kvasha.p.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200, але не пізніше 20:00

